WEEKBLAD ● 39ste JAARG.
52 BLZ. 25-3-'76
1980
● BELGIE : 18 F
● NEDERLAND : FL. 1,20 - ABONNEES : 90 CT

robbedoes

ROBBEDOES INTERVIEWT ORGELBOUWER LOUIS AERTS

lange afleveringen:

★ Jerry Spring

★ AYMONE
★ SAMMY
★ ZWARTBAARD

DE MENING VAN BILLIE DE HOND!

Puistjes? Zwarte puntjes?

De gezonde Normaderm huid.

VERZORGINGS
LOTION
Normaderm
reiniging van
vette huidtypen met puistjes
en zwarte puntjes
VICHY
préparations
dermopharmaceutiques

Wat maakt Normaderm zo doeltreffend? "Organische" zwavel. De enige die waarlijk een doeltreffende werking heeft op de talgklier. Want daar ligt de bron van al die puistjes en zwarte puntjes. Dat is het hele geheim van de gezonde Normaderm huid.

Normaderm

Is ook een produkt van de Vichy Laboratoria.
En staat tevens onder toezicht van de Algemene Pharmaceutische Bond.
'n Dubbele waarborg voor de betrouwbaarheid.

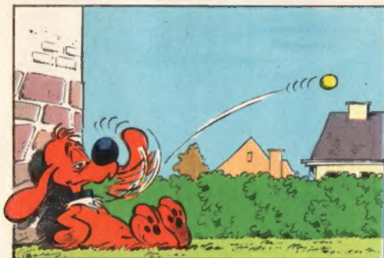
Normaderm van Vichy: A3
voor jongens en voor meisjes, een serie van 4 produkten:

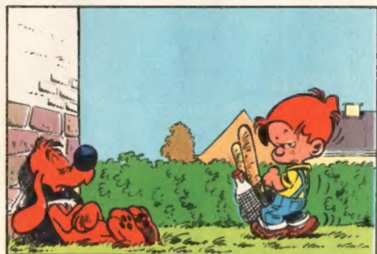
Verkrijgbaar in de apoteek

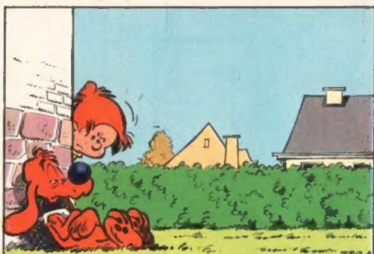
Bollie en Billie

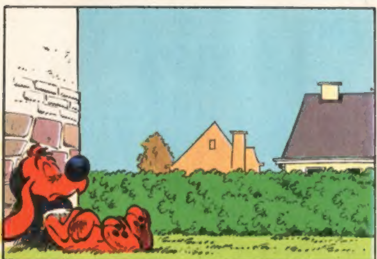
Roba

Zwartbaard

NA MAANDENLANGE OPSLUITING MET 'N RIANT UITZICHT OP VIER MUREN, 'N PLAFOND EN 'N VLOER, IS DE GEVREESDE PIRAAT 'N MENSELIJK WRAK GEWORDEN...

MAAR GELUKKIG...
GOED NIEUWS, ZWARTBAARD! JE KRIJGT STRAFVERZACHTING WEGENS GOED GEDRAG! VANAF MORGEN WORD JE WEER GELUCHT!!...
!

GOH, JOH... DENK EFFE... WEER FRISSE LUCHT IN JE LONGEN... JAMMER DAT JE GROOTVADER JOUW VOORBEELD NIET VOLGT. DAT GEZEUR VAN HEM HANGT DE DIRECTEUR DE KEEL UIT!...

DE VOLGENDE MORGEN VROEG...
IS 'T NIET GEWÈÈÈÈLDIG, LUI, ZO'N WANDELING BUITEN?! DIT IS DE MOOISTE DAG VAN M'N LEVEN!!
DIE OVERDRIJFT, DIE NIEUWE!!
EN VEEL TE ERG!!!
1A

NJUM, NJUM, NJUM... PROEF ME DIE ZILTE ZEELUCHT TOCH EENS! WAT EEN GENOT, DIE HALVE VRIJHEID!!

WAT ROT DAT BESTEVAAR DIT NIET KAN MEEMAKEN... 'T ZOU HEM GOED DOEN!...
ACH, DIE IS TOCH VEEL TE OUD!

TE OUD!!! ZEG DAT NIET NOG 'NS, SCHOELJE! MIJN GROOTJE MAG ER WEZEN! DA'S EEN TAAIE! HIJ IS JULLIE STUK VOOR STUK DE BAAS!!

HEE, NIEUWE... WE ZIJN HIER NIET OM KEET TE SCHOPPEN. ALS JE DAT RESTJE GEZONDHEID VAN JE ZO WILT HOUDEN, HOU JE JE KOEST, BEGREPEN?!?

DIE KEREL HEEFT GEEN HERSENS, MAAR... TEVEEL SPIEREN!
HALT!!
1B

Prinses en Piraat

REMACLE

vervolg

Zwartbaard

DA'S DIE HOUWELEN-VERNIELER, LUITENANT. WE HEBBEN'M AAN WAT ANDERS GEZET!
MOOI WERK! ZO LEERT-IE ZUINIG TE ZIJN OP ONZE KARREN! HAHAHA!
GODGEKLAAGD IS 'T! TERUG NAAR 'T STENEN TIJDPERK!!

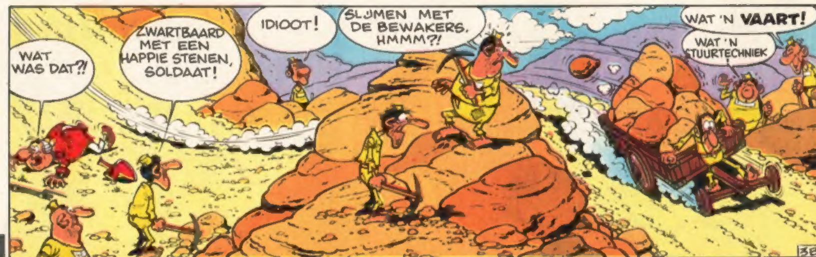

NEE, ZWARTBAARD! DIE WEG MAG JE NIET OP!...
ZWAM NIET, MAN! DAT HELLINKJE BESPAART ME 'N ENORME OMWEG EN MASSA'S ENERGIE!

MAAR DAT HELLINKJE WORDT EEN REGELRECHTE AFGANG!...
?!!
BRRRROOOOM
3A

WAAR ZIT DIE REM?!

ZEI JE NIET DAT DIE WEG VERBODEN IS!!?
EH... JAWEL... MAAR 'T WAS KORTER, ZEI-IE!

MAAR OOK BLOEDGEVAARLIJK! HIJ MAAKT ZO M'N KAR NOG STUK!!
'T GAAT TROUWENS OOK KNAP VLUG! GOEIE GENADE, NOU!

WAT WAS DAT?!
ZWARTBAARD MET EEN HAPPIE STENEN, SOLDAAT!
IDIOOT!
SLIJMEN MET DE BEWAKERS. HMMM?!
WAT 'N VAART!
WAT 'N STUURTECHNIEK
3B

Prinses en Piraat

REMACLE

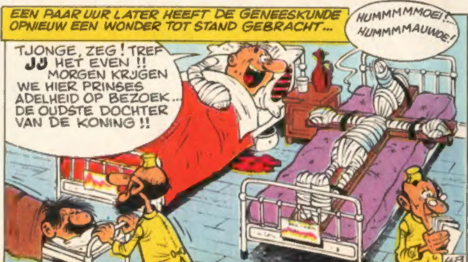

wordt vervolgd

BESTE ROBBEDOES

Te gek !

Laat ik beginnen met de stripbladen. Top 1 : Robbedoes. Ook mijn hartelijke dank voor het geweldige verhaal hoe de film van Peyo tot stand is gekomen. Hier volgt mijn strip tot 10 : 1. Baard en Kale (leve Will !), 2. De Blauwbloezen, Sammy, de Mini-mensjes, 3. Natasja, Guust, 4. Buck Danny, 5. Oom Wim, Khena, Bram Jager, 6. Geniale Olivier, Slemper en Slof, Yoko Tsuna, 7. Archie Cash, Bollie en Billie, Robbedoes en Kwabbernoot, 8. Papyrus, 9. Snoesje, Jaap, 10. Onderzonsen. Allotribus kan samen met het Big Boss Circus de vuilnisbak in. Bedankt ook voor dat geweldige dikke nummer 1973. De complimenten voor Pierret die het verhaal "De Dag van de Opstand" heeft getekend. 1) Wat is zijn hoofdstripfiguur waar hij boeken van heeft getekend ? 2) Wat zijn de eerste drie boeken van Baard en Kale, en zijn die nog verkrijgbaar ? 3) Wanneer komt er weer een Baard en Kale in Robbedoes ? Ik heb al 8 albums van hem. TE GEK ! 4) Wat wil Pruimpit van die dikke vent bij Guust Flater ? Guust Flater-verhalen zijn echt om te gillen. Ik lach al om de decors, kun je nagaan !

Arjen v.d. Lely,
Vlaardingen.

1) Pierret heeft nog geen hoofdfiguur. 2) De Schat van Alarik, Baard en Kale in Midden-Amerika, Oscar en zijn Geheimen — alle drie uitverkocht. 3) Nog een poosje geduld. 4) Die dikke Meneer De Mesmaeker wil contracten met de Uitgeverij Dupuis tekenen. Iedereen wil hem daarbij helpen. Guust Flater ook. Vandaar...

Aanwinst

Even zeggen dat ik de nieuwe helden, Christobald, Aymone, Navaho Kid, een grote aanwinst voor het blad vind. Verder zijn de helden van Cauvin (de Blauwbloezen, Slemper en Slof, Arme Lampil, en Sammy) de allerbesten. Pluim voor die man !

Mark, Maasmechelen.

Hoop

Ik hoop dat Robbedoes blijft wat hij is : de bovenste beste. 1) In welke Nederlandse bioscopen komt "De Fluit met 6 Smurfen" ? 2) Waarom staat er haast altijd Belgische reclame in het blad, en zo weinig voor Nederland ? 3) Ik heb Robbedoes zitten vergelijken met bladen uit Nederland, en er staan zowat dezelfde verhalen in. Hoe komt dat ? Ik heb de bladen van nr. 1818 tot 1855 te koop.
Succes met het blad !

Richard de Reus,
Glanerveld 16, Rotterdam
3023.

1) Waar en wanneer juist de film in bioscopen in Nederland loopt, hangt af van de overeenkomsten tussen filmverhuurkantoor en bioscopen, waarover ons momenteel geen details bekend zijn... 2) Doordat voor Robbedoes en de Belgische uitgave van Spirou dezelfde kleurenrollen worden gebruikt, zitten we ook aan dezelfde advertenties vast. Voor Nederlandse adverteerders is dat meestal niet interessant. 3) Verhalen die in Robbedoes zijn verschenen, worden achteraf ook in andere, o.m. in Nederlandse stripbladen gepubliceerd. Daarentegen verschijnen in Robbedoes uitsluitend verhalen die nog nergens gepubliceerd zijn (uitzonderingen waren Beetle Bailey en Dennis the Menace).

Zo'n dikke

Wanneer komt er nog eens zo'n dikke Robbedoes van 100 blz. uit ? Zal Guust eens zo'n dik nummer aan zijn persoontje gewijd zien ? Een pluim voor Guust, Blauwbloezen, Yoko Tsuno, Robbedoes en Kwabbernoot.

En komt Natasja nog terug ? Ik zoek correspondentie met een jongen of meisje van minder dan 15. Ik ben 14 jaar.

Rob de Vos,
Stadhuisstraat 11,
Knokke-Heist.

Zo'n extra-nummer komt er weer over een paar maanden. Een extra-Guusnummer ? Ingewijden zijn bang dat het door de medewerking van een welbekende figuur een hopeloze knoeiboel zal worden... Natasja komt zeker terug over een tijdje...

Vakantie in Nederland

Alain Kindermans, 20 jaar, Franstalig, zou graag zijn vakantie doorbrengen bij een uitsluitend Nederlands sprekend gezin in Nederland, dat hem voor die tijd aan werk kan helpen.

Alain Kindermans,
p/a. Warnotte,
51 rue du Tilleul
5084 Oteppe.

Vliegen

Ik zou graag vernemen hoe je papieren vliegtuigjes kunt maken. En zou er ook eens documentatie over het leger in Robbedoes kunnen verschijnen ? Gegevens verzamelen over het leger is nl. mijn hobby.

Geert Bettens, Melsen.

Er is tenminste één boek over het maken van papieren vliegtuigjes uitgeven. Inlichtingen over het leger kun je verkrijgen bij Infosermi, Geruzetkazerne, Etterbeek 1040.

Akelig...

Waarom komen er niet van die akelige griezelverhalen in Robbedoes ? En zijn er nog latex-Guusten en Smurfen verkrijgbaar, en wat kosten ze ?

Nico Housen, Maaseik.

Soms hebben we wel eens zin om echt akelig te doen, maar 't wil ons niet goed lukken. Dat vinden we dan een akelige situatie. Die latex-figuurtjes zijn bij onze uitgeverij niet meer verkrijgbaar.

Bedankt

Al jaren lees ik Robbedoes, dat ik een fantastisch blad vind. Ik zou de tekenaar van de Blauwbloezen willen bedanken om zijn mooie plaatjes die hij in Robbedoes tekent. Bestaan er posters van de Blauwbloezen ? Hoe heet het volgende verhaal van de Blauwbloezen, en hoelang bestaat dat verhaal al ?

Patrick Verstrepen, Lebbeke.

Er bestaat een poster van de Blauwbloezen. Het volgende verhaal heet "Op de Kozakkentoer". Het verhaal is momenteel nog niet af.

Robbedoes is een weekblad van de Uitgeverij Jean Dupuis, N. V., en wordt gedrukt in België.

Redaktie en administratie :
Voor België : Livornostraat 97, 1050 Brussel.
Voor Nederland : Industriestraat 13, Sittard.

ABONNEMENTEN OP ROBBEDOES

België : 1 jaar : 936 F ; 6 maanden : 468 F ; 3 maanden : 234 F - P.R. 000-0362159-58 van de Uitgeverij Jean Dupuis N. V., Livornostraat 97, 1050 Brussel.

Groot-Hertogdom Luxemburg : 1 jaar : 978 F ; 6 maanden : 489 F ; 3 maanden : 244 F.

Nederland : 1 jaar : Fl 46,80 ; 6 maanden : Fl 23,40 ; 3 maanden : Fl 11,70 - Gironummer 211714 van de Uitgeverij Jean Dupuis, N. V., Industriestraat 13, Sittard.

Overige landen : 1 jaar : 1.266 F ; 6 maanden : 633 F ; 3 maanden : 317 F - P.R. 000-0362159-58 van de Uitgeverij Jean Dupuis, N. V., Livornostraat 97, 1050 Brussel.

Een abonnement begint te lopen met het eerste nummer van de maand die volgt op de betaling, tenzij de abonnee dit uitdrukkelijk anders wenst.
Dit exemplaar van Robbedoes mag onder geen enkele vorm als commercieel uitleenobject worden gebruikt, tenzij met uitdrukkelijke goedkeuring van de uitgever.

Tumbler heeft de helikopter in het water laten verdwijnen en wil over land verder...

BUCK DANNY

HAAIEN IN DE CHINESE ZEE

HUBINON • CHARLIER

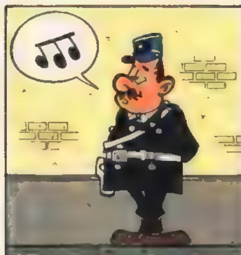

D. KOX · CAUVIN

agent 212

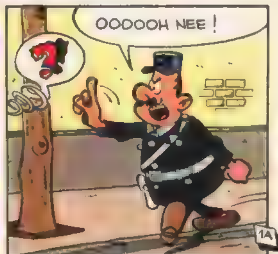

einde

J. Kox 75 SC. CAJVIN

ROBBEDOES INTERVIEWT

Je kunt om veel redenen naar een kerk gaan : voor je geloof... daarvoor gaan de meesten... maar bijvoorbeeld ook omdat het in een kerk zo lekker rustig is... of omdat er een hoop moois te bewonderen valt... of omdat je er vaak je werk moet doen. Zoals orgelbouwer Louis Aerts.

« Nou gaan we een kerk meestal niet in om een orgel te bouwen, hoor. Tenminste niet zoals hier in zo'n monumentale oude kerk als de **St. Jacobs** in Antwerpen. In dit soort kerken komen we eigenlijk alleen voor **restauratie**werkzaamheden. Orgels bouwen betekent voor ons meestal : kleinere orgels... en lang niet zulke machtige dingen als dit hier. En wat we hier onder handen hebben is dan nog maar het " kleine " orgel. Als we bouwen is het meestal voor **particulieren** of gaat het om orgels voor **moderne, nieuwe** kerken en gebouwen. »

Waarom gaan grote opdrachten nou bijna altijd naar het buitenland ?

« Een opdracht voor de bouw van een orgel krijg je via **inschrijving.** Je moet bekijken wat voor orgel er nodig is, wat de mogelijkheden moeten en kunnen zijn, en op grond daarvan dien je een **voorstel** in... een schets en een kostencalculatie. Wordt dat door de klant geaccepteerd, dan ga je het **definitieve ontwerp** tekenen en indienen. Dat ontwerpen van zo'n orgel doe ik zelf, ja. Met hulp van specialisten op bepaalde punten. Wanneer er bijvoorbeeld over de ombouw van het orgel wordt gesproken, haal ik wel m'n neef bij... die is schrijnwerker en die kan dus veel meer ter zake kundig spreken dan ik. Zijn advies verwerk ik dan uiteraard weer in het ontwerp.

Natuurlijk is zo'n opdracht sterk afhankelijk van de **financiële armslag** van de klant en ook van de **ruimte** waar het orgel uiteindelijk moet komen te staan. Maar tot nu toe hebben we overal wel een mouw aan weten te passen.

Orgels zijn duur, ja. Er zijn er bij die honderdduizenden franks kosten. Je begrijpt dat ik een beetje voorzichtig moet zijn in verband met de concurrentie, maar als je alleen al de prijzen van de materialen rekent... de tinprijs bijvoorbeeld... en de sterk gestegen arbeidskosten, dan kun je zelf wel nagaan dat een béétje orgel een dure aangelegenheid is. Aan de andere kant moeten de Belgische orgelbouwers 't bijna altijd met de " kruimels " doen. Daarmee wil ik zeggen dat de **grote opdrachten** in negen van de tien gevallen naar het **buitenland** toe gaan. Da's gewoon een feit. Een fikse opdracht, waar je de mogelijkheid krijgt eens te laten zien wat je kunt, en natuurlijk ook de mogelijkheid krijgt iets te **verdienen,** gaat meestal aan de neus van een Belgische orgelbouwer voorbij. En vraag me niet waarom dat zo is. Ik geef toe : in het buitenland zitten razend knappe orgelbouwers. Maar die in ons land zijn op z'n minst even bekwaam. Maar ja, als we de kans niet eens krijgen om dat eens te bewijzen... »

Pas na zevenentwintig jaar ging ik het vak theoretisch leren

« Ja, ik heb het helemaal in dit vak gezocht. Toen ik ging werken ging ik meteen in de leer bij een orgelbouwersfirma. Echt als krullenjongen. Je ging mee om een toets in te drukken wanneer de stemmer zei dat dat moest gebeuren. Van lieverlee mag je dan kleine karweitjes zelf opknappen... maar nog wel onder toezicht, uiteraard.

Ik herinner me bijvoorbeeld een keer dat ik een klein pijpje van een orgel op een of andere manier volledig in de soep had gedraaid. Daar zat ik verschrikkelijk mee omhoog. Echt, ik schaamde me rot. Omdat ik niet wilde laten weten dat IK dat had gedaan, heb ik dat kapotte pijpje stiekum ergens in een grote vijver gesmeten. Natuurlijk merkten de mensen bij wie ik toen werkte op een bepaald moment dat dat pijpje te kort was. Ik natuurlijk stijf m'n kiezen op elkaar gehouden. Ze zijn er gelukkig niet achter gekomen wat ermee was gebeurd. Ze hebben er eenvoudigweg een nieuw pijpje in gemonteerd. Maar zoiets blijf je wel altijd onthouden, natuurlijk !

Tja, en als je een tijdje meedraait mag je al eens zelf op pad om kleine reparaties te verrichten. Een toets die blijft steken, of een registertje dat gestemd moet worden. Zevenentwintig jaar heb ik ervaring opgedaan bij die zaak. Daarna ben ik voor mezelf begonnen omdat ik toen dacht dat ik voldoende ervaring had opgedaan om voor mezelf te kunnen beginnen. Dat is gebeurd. En eigenlijk pas op dat moment ben ik boeken gaan kopen om me theoretisch in het vak te verdiepen. Alles wat ik daarvoor had gedaan was eigenlijk alleen maar ervaring opdoen... oh ja, een vakschool voor houtbewerking had ik een tijdje gedaan. Dat was alles. »

Een orgel is nergens mee te vergelijken

Voor mij zijn en blijven die grote **pijp-orgels** de enige **echte** orgels. Je hebt natuurlijk die " afleidingen "... zoals die **elektronische orgels,** maar die ZIJN het gewoon niet. Die klank en dat " gevoel " dat van zo'n echt groot orgel uitgaat, vind je in die namaakorgels toch niet terug. Die pijpen... dat zijn echt onvervangbare dingen...

Nee, die pijpen maak ik niet zelf. Die bestellen we. Er zijn gespecialiseerde orgelbouwers... en die maken geen pijpen en er zijn gespecialiseerde pijpenmakers, en die maken op hun beurt weer geen orgels. Zo kun je leuk **samenwerken,** natuurlijk. Mits je de **juiste maten** opgeeft... de **lengte** van de pijp boven het mondstuk... de lengte van het **mondstuk,** vooral belangrijk voor het uiteindelijke " **aanzicht** " van het orgel, en soms ook de **dikte** van de pijpen, die medebepalend kan zijn voor de **toon** van die bepaalde pijp. De toon die uit zo'n pijp komt, is namelijk afhankelijk van de **inhoud** van de pijp... en van de hoeveelheid **lucht** die je in de pijp brengt. Maar wanneer je de **inhoud** van zo'n pijp bijvoorbeeld **kleiner**

ORGELBOUWER Louis Aerts

maakt, dan zal de **toon hoger** worden. En andersom natuurlijk.

Die pijpen rusten met hun **voet,** te vergelijken met het mondstuk van een fluit, in de zogenaamde **windlade.** Een uiterst belangrijk onderdeel van een orgel, omdat daarin de lucht komt die via een **ventielenstelsel** — onder iedere pijp zit een ventiel — over het pijpenstelsel wordt verdeeld. Die windlade mag dus in geen geval " **lekken** ". En die moet bestand zijn tegen, om maar wat te noemen, die akelige droge **warmte** die tegenwoordig in veel ruimtes hangt. Een goed gemaakte, duurzame " bak " moet het zijn.

Erg belangrijk is ook het **overbrengingssysteem** van het klavier naar de ventielen. Dat kan op verschillende manieren gebeuren : **mechanisch,** met een latje en een touwtje — **pneumatisch,** met behulp van luchtdruk of **elektrisch,** door middel van contacten onder de toetsen en magneten op de ventielen in de windlade. Welk systeem je ook kiest : via de toets bedien je het ventiel onder de pijp of het ventiel aangesloten op een reeks bij elkaar horende pijpen, een zogenaamd **register.**

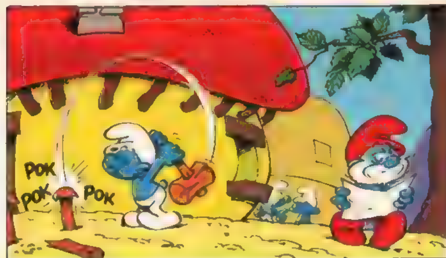
Dat register, die pijpen zijn toch niet te vervangen. Je ziet wel vaak allerlei namen staan op de knoppen die de registers in werking stellen, zoals bijvoorbeeld trompetten of fluiten of trommels of piano, maar een orgel is echt een " **primair** " **instrument.** Daaraan kan geen enkel ander instrument tornen.

■ Heren inbrekers, de orgelpijpen zijn veilig weggeborgen

Vooral voor de **midden- en hoge noten** zijn de pijpen meestal van **metaal** gemaakt... een **tinlegering.** Zacht materiaal dat makkelijk te bewerken is, toch stevig is en weinig **resonantie,** weinig " bijgeluiden " veroorzaakt. Voor zover je er niet al te lange pijpen mee maakt. Want je kunt je voorstellen dat een orgelpijp van zo'n twaalf meter lang, en een doorsnede van een dikke halve meter, aardig aan het trillen kan gaan wanneer je er lucht doorheen blaast. Die trilling kan dan verschrikkelijk

LEES DOOR BLADZ. 17 ▶

dat moet je SMURFEN

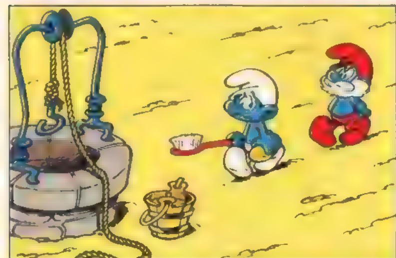

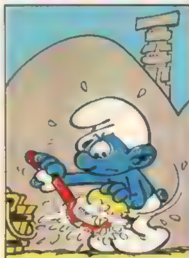

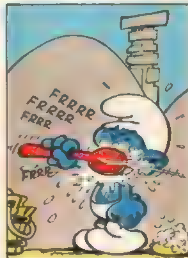

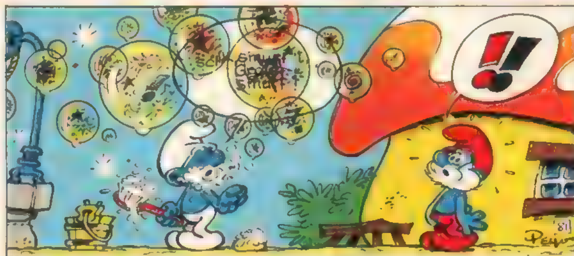

VERVOLG VAN BLADZ. 15

vervelende **bijgeluiden** teweeg brengen. Dat is ook de reden waarom de meeste... eigenlijk vrijwel alle **grote orgelpijpen** van **hout** zijn gemaakt. Hout is namelijk ook stevig, ook makkelijk te bewerken en geeft minder resonantie dan metaal als het in grote "massa" is gebruikt.

De klank van zo'n orgel is natuurlijk ook niet alleen van het orgel zelf afhankelijk. De **plaats** waar het staat, speelt ook een aardige deun mee. Een orgel in die moderne kerken van steen, beton, staal en glas klinkt heel anders dan in zo'n kerk als bijvoorbeeld deze hier. Die klank is ook de reden dat ik persoonlijk nooit een **metalen ombouw** voor een orgel zal gebruiken. Hoewel die ombouw in feite niks met het orgel zelf te maken heeft, zal zo'n metalen kast toch een metallieker klank aan het orgel geven.

Nou ik het trouwens over metaal heb... In de oorlog was er natuurlijk een enorme behoefte aan metaal. Orgelpijpen waren, juist om dat tin en lood wat erin zat, erg in trek. Ze werden vaak gestolen. Zo vaak dat de pastoor van een kerk in Luik die orgelpijpen ergens op zolder had weggestopt en een briefje op de kerkdeur had geprikt waarop stond : heren inbrekers, de orgelpijpen zijn veilig weggeborgen. Waarna prompt al het zink van het kerkdak is gestolen.

■ Daar was ik de hele nacht in touw met een register

Vergis je niet met de term **restaureren.** Dat houdt niet in : ervoor zorgen dat het orgel weer werkt... welnee. Restaureren betekent weer volledig in **oude glorie** herstellen. Het orgel zodanig opknappen dat het weer zoveel mogelijk op het orgel lijkt zoals dat **oorspronkelijk** was neergezet. Je kunt je voorstellen dat dat een hoop werk betekent. Onderdelen opnieuw maken, want kopen is er niet bij omdat je die spullen niet meer kunt krijgen. Een ivoren klavier bijvoorbeeld levert problemen op. Je moet ivoor te pakken zien te krijgen... en een man die zo'n klavier voor je kan maken. De **winddruk** is ook zoiets. Die is in de loop van vele jaren natuurlijk **zwakker** geworden. Onvermijdelijk. Je moet op de

eerste plaats te weten zien te komen wèlke pijpen wèlke toon geven... de oorspronkelijke toon bedoel ik dan. En uitgaande van die **originele toon** kun je dan de **originele winddruk** voor die pijp bepalen. Maar voordat je zo'n originele toon te pakken hebt, heb je wel vaak uren in een **kerkarchief** lopen snuffelen.

En dan de plaats van de pijpen... ook in de loop van de jaren vaak gewijzigd. De oorspronkelijke plaats moet je dan ook weer zien terug te vinden. Nou scheelt het wel dat bij orgels met een **mechanische** overbrenging van toets naar ventiel, de **pijp** zo **dicht** mogelijk bij de corresponderende **toets** moest worden geplaatst. Op die manier is de juiste plaats meestal zonder al te veel moeite terug te vinden. Moeilijker wordt het als je veel **registers hebt**... dus veel groepen pijpen die via een registerknop in werking worden gesteld. Als je bijvoorbeeld een orgel hebt met 56 tonen, dan zal een register van dat orgel in zijn eenvoudigste vorm voor elk van die tonen één pijp tellen. Maar er zijn orgels die tientallen registers hebben, die elk voor zich voor elke toon weer meer dan één pijp beschikbaar hebben... tot wel zeven pijpen voor elke toon toe. Dat zijn ingewikkelde dingen. Niet alleen om uit te zoeken waar die pijpen moeten staan... maar vooral om ze te **stemmen.** Zo heb je bijvoorbeeld orgels die speciaal voor bijzondere gelegenheden worden gestemd. Dan ga je natuurlijk niet alle registers stemmen, maar dan neem je bijvoorbeeld in de praktijk alleen de **trompetspelen,** en de rest loop je even na. Anders ben je echt tijden bezig en wordt het voor de opdrachtgever veel te **duur.** Als ik je vertel dat ik in Mechelen ooit eens een hele nacht bezig ben geweest om één register helemaal goed te krijgen, dan kun je nagaan wat er voor tijd in zo'n heel orgel stemmen gaat zitten. Die klus in Mechelen was trouwens toch al zo bewerkelijk. Dat orgel moest op een bepaalde datum klaar zijn, maar de tijd was vrij krap. We hebben toen in **twee ploegen** gewerkt. En dat stemmen gebeurde dan altijd 's nachts. Da's de beste tijd. Geen lawaai van verkeer en dergelijke.

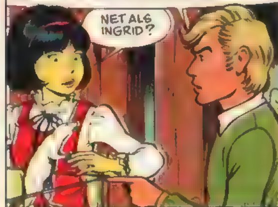
Nee, d'r zit veel werk aan orgels. Je bent met elk van die dingen, gemiddeld, lang bezig. Alleen al hier in België heb ik alleen al zeker nog voor tientallen jaren werk. En misschien wel nog langer.

D'r zit muziek in dat vak...
Tekst : Joop Feijtes.
Foto's : Jan Nackaerts.

Ingrid zou het slachtoffer van een vampier zijn.

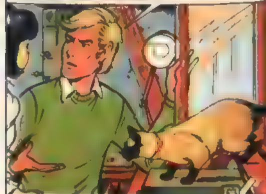
YOKO TSUNO

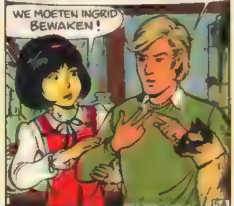

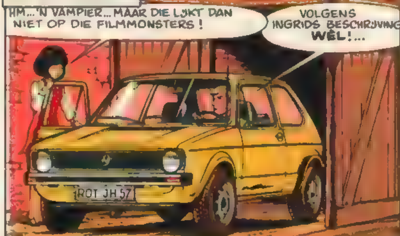

DE GRENS VAN HET LEVEN

ROGER LELOUP

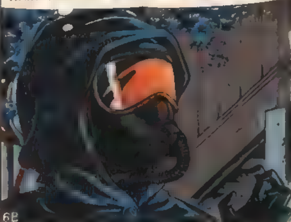

*Niet zoveel kouwe drukte, Billie!

*Bill, je pense à toi!

*Groetjes aan amigo Billie!

* Billy is my best friend!

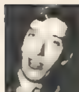
DIE KODDIGE COCKER

Billie is beslist de koddigste hond van de hele wereld. Daar zijn z'n internationale kollega's en z'n baasje Bollie vast van overtuigd. In het nieuwste (12de) album van dit knettergekke en ondeugende duo zijn de fratsen en poetsen gewoon niet te tellen. Zelfs Bollie's papa en mama, de schildpad en de mussen beleven er een hoop plezier aan.

Overal verkrijgbaar:
80 F - f 4,95
Uitgeverij Dupuis

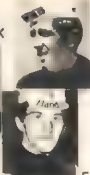
De avonturen van Bollie en Billie staan iedere week in het stripblad Robbedoes

J. BRUYERE

W. TEIRLINCK

F. VERBEEK

F. MAERTENS

R. DE VLAEMINCK

E. MERCKX

kampioenen verkiezen RODANIA ...en men ziet het!

1

2

3

1 - RODANIA SUPER-SPORT 20 nr. 18.3043 3
Het horloge der kampioenen! Het dient nooit opgewonden en een batterij is overbodig. DRAAG HET! Het volgt U overal. Waterdicht tot op een diepte van 200 meter; gesneden uit één blok roestvrij staal, heeft de kast een dubbele bodem, een driedubbel glas en een kroon met dubbele dichting.
HET HORLOGE ZONDER PROBLEMEN : F 5.490 - Idem niet automatisch : F 2.990.

2 - RODANIA AUTOMATISCH nr. 13.2948 5
Het betoverende automatische horloge voor de aktieve vrouw. Het dient nooit opgewonden en een batterij is overbodig. DRAAG HET! Het volgt U overal.
Waterdichte en met diamant geslepen kast : F 4.490. Andere automatische modellen : F 2.790.

3 - RODANIA CHRONOMETER
Dit is één van de verschillende modellen die RODANIA gemaakt heeft voor de sportieven.
Of U piloot, ingenieur of student is, RODANIA heeft in zijn kollektie een chronometer voor elke specialiteit.
Het afgebeelde model : F 7.990. Andere modellen : F 3.790

Elegantie en betrouwbaarheid aan RODANIA- prijzen

Lijst der RODANIA-verdelers. Tel (02) 478.61 94

JERRY SPRING

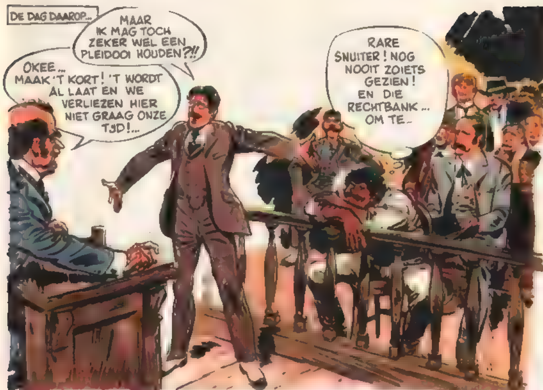

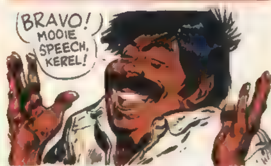

CANYON-GIRL

JIJÉ • *PHILIP*

vervolg

JERRY SPRING

CANYON-GIRL

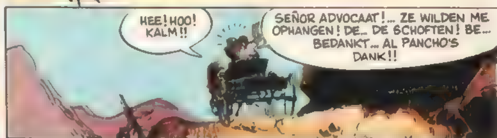
JIJÉ • PHILIP

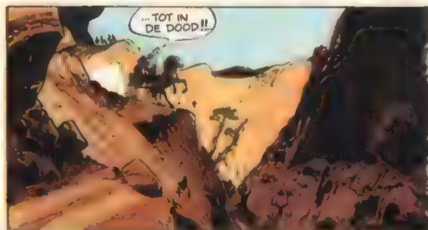

wordt vervolgd

VISSEN BIJTEN OOK

Hengelaars zijn rare mensen. Om vissen te lokken gooien ze allemaal vuiligheid in het water : wormen (yechch !), maden (beuark !) of kief brood (blaagh !)... nooit eens een suikerklontje... of een worstje. Alleen maar vieze dingen. En de vissen kunnen grote ogen opzetten en spartelen wat ze willen, die hengelaars blijven maar viezigheid gooien.

Echt rare mensen zijn dat, hengelaars. Als een brave hond bijt beginnen ze woedend te schreeuwen. Maar als zo'n vis bijt beginnen ze ook te schreeuwen... maar dan van plezier. Zondag ben ik met de baas en Bollie wezen hengelen. In de vijver hier vlakbij. Ramp nummer 1 : we moesten verschrikkelijk vroeg op. Het schijnt dat vissen graag vroeg in de ochtend opgevist willen worden. Op de weg erheen heb ik die stomme beestjes stilletjes lopen vervloeken. De schubbejakken ! Bij de vijver vond de baas een mooi "stekkie", zo heet dat, onder een treurwilg. Een beetje verderop zat nog een hengelaar. Met z'n vrouw. Een dikke vrouw die kousen breide en hard gekookte eieren verorberde.

Bollie en de baas gooiden hun lijntjes in het water en gingen zitten niksen. Ik maakte me dus maar weer nuttig door op de tas met ons eten te passen. Wel nodig ook want even later kwam er een kikker aanhuppen die vast op onze lekkere broodjes, kip, ham en rosbief uit was 't Beest zou recht de tas in gesprongen zijn als ik niet had geblaft. Maar weggaan ? ! Hoomaar. Die gladjanus bleef rustig voor de tas zitten, keek me brutaal aan en zei : « kwak ». Ik blafte nog maar eens, maar weer was 't alleen « kwak ». Echt, ik kon tekeer gaan wat ik wilde, maar dat dier verroerde geen waadpoot ! 't Had vast water in de oren of zo !

Net toen ik weer wilde gaan blaffen kwam die dikke dame van verderop tussenbeide. Of de baas mij niet stil kon houden, vroeg ze. Maar nog voordat de baas wat kon terugzeggen ging de kikker er vanzelf vandoor. Hop, hop, hop, ging 't en met een elegante sprong kwam 't dier — ramp nummer 2 — op de blote knieën — de kousen waren nog niet afgebreid — van de dikke dame terecht. Die dikke dame gilde de takken van de treurwilg overeind, gooide haar breiwerk in de lucht en klapte achterover, waarbij de vouwstoel zich onwrikbaar in en om haar heen nestelde. De kikker hopte wijselijk het water in.

De dikke dame riep luidkeels haar man om hulp. Maar die zag net z'n dobber bewegen, liet z'n vrouw gillen en haalde... een prachtige laars boven water. Waarop zijn vrouw meteen gilde dat die laars 'm veel te groot was !

Nadat alles weer in orde was gemaakt, de hengelaars weer zaten te vissen, ik weer zat op te passen en de dikke dame in haar vouwstoel lag te ronken, kondigde ramp nummer 3 zich aan. De baas wou zijn lijn ingooien maar zag mèt de haak en de dobber de hoed van de dikke dame op het water belanden. Waarop de dikke dame woedend op de baas afstormde maar niet goed uitkeek waar ze liep zodat ze uitgleed en — ramp nummer vier — met een gigantische plons in het water terecht kwam. Natuurlijk een heis spektakel ! De baas zag al gauw in dat hij nu dikke dames moest gaan vissen in plaats van vissen en repte zich naar het uiterste randje van de oever. Hij greep de hand die de dikke dame hem toestak, trok uit alle macht, maar schoot daar niks mee op. De kleine man van de dikke dame pakte de baas om zijn middel en trok mee. Geen resultaat. Of alleen een verkeerd resultaat omdat de dikke dame sterker bleek dan de baas en de kleine man samen en ze alletwee het water in trok.

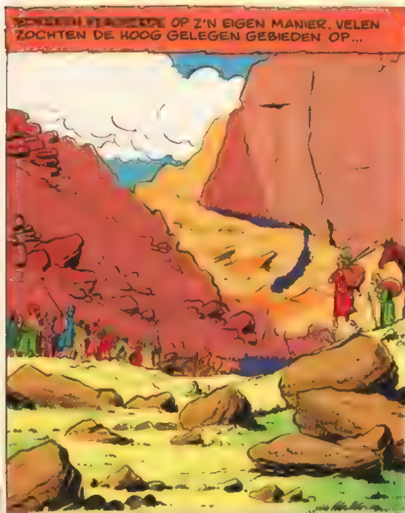
Die middag vroeg de buurman of we nog wat te pakken hadden gekregen. Niezend zei de baas : « Ja... hatsjoe !... een kou ! » Heb ik het niet altijd gezegd : Baden, ook in een natuurbad, is verrekt ongezond !

Tekst : Robert Casterman.
Tekening : Roba.

Aymone

DUIZENDEN JAREN GELEDEN GING DOOR DE BESCHAAFDE WERELD HET NIEUWS DAT EEN VERSCHRIKKELIJKE ZONDVLOED DE HELE PLANEET ZOU OVERSTROMEN..

IN DE TIJD VERBANNEN

RENAUD • BROUYÈRE

vervolg

Aymone

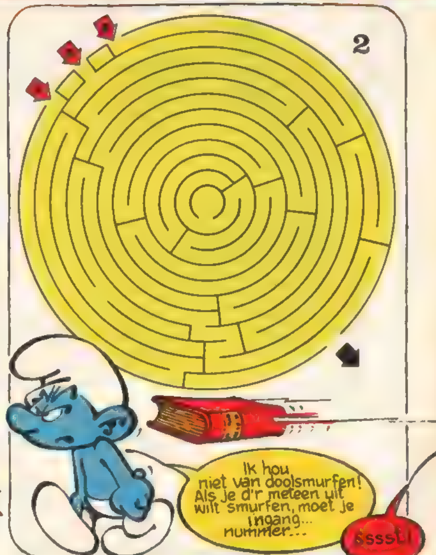

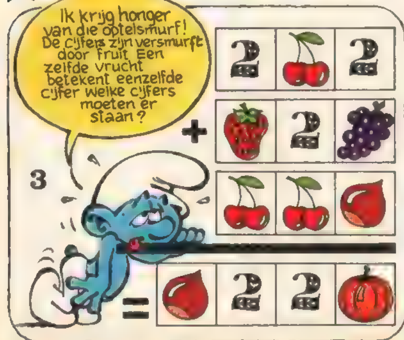
wordt vervolgd

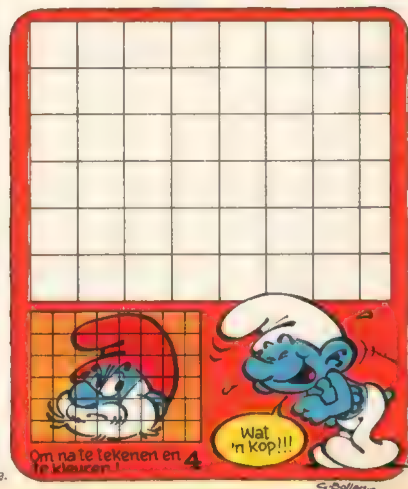
Smurf mee !

door BOLLEN

G. Bollen

doe mee met Cécémel:
"Ontdek de olympische sporten"
voor 500.000 F prijzen

Fantastische hoofdprijs:
5 dagen naar de Olympische Spelen in Montreal voor 2 personen (*)!

En nog 1500 andere fijne prijzen:
Motorfiets Honda CB 125 SK, Kleuren-TV ITT, 3 brommers Honda Dax 50, 5 draagbare zwart-wit-TV's, 10 ping-pong tafels Pony, 10 cassette-recorders ITT, 20 racebanen Speedtrax, 50 elektronische calculators, 100 Monopoly-spelen, 100 Parker balpennen, 1.200 posters.
(*) of de tegenwaarde in geld.

Vraag het deelnemingsformulier bij uw winkelier!

28/45 vanaf
199 F

33/45 **249 F**

35/44 vanaf
299 F

Training shoes: met lichte tred van maandag naar zondag

Geef deze bon af in één van onze 100 Bata-winkels en U ontvangt gratis een prachtige zelfklever met het Olympisch kenteken 76 (Zolang de voorraad strekt)

BATA steunt het Belgisch Olympisch Comitee

CORTEGGIANI • *MOTTI*

Meusjroem

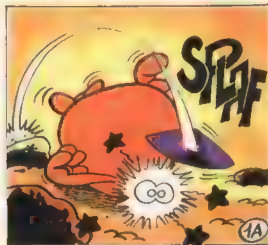

vervolg

IK...
IK... ST...
IK ST...

IK STAMP JE JE KNIKKER IN ALS JE BLIJFT BRABBELEN!
Hoegh!

IK ST... STRUIKELDE IN M'N HAAST OM JE 'T NIEUWS TE VERTELLEN!...

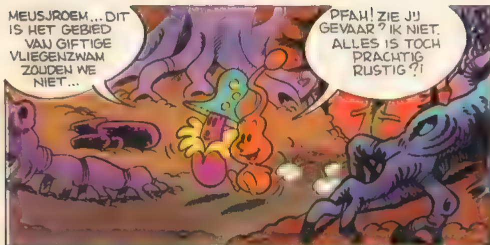

HAHAAAH! WAT VOOR NIEUWS?!

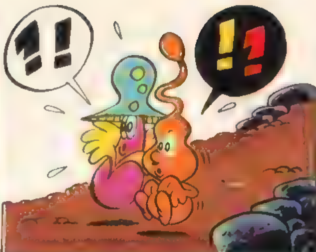

JE HEBT ME GESLAGEN EN DAAROM ZEG IK 'T NIET!... IK MOK!

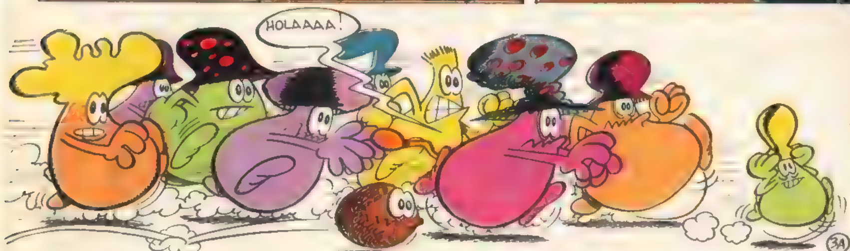

IK MOK JOÙ ZO BINNESTE-BUITEN, KWAST!
VERTEL OP!!

IK... IK... KWAM ALLEEN MAAR ZEGGEN DAT MEIJSJROEM EN EEN ANDER DIE IK NIET KEN HIERHEEN KOMEN...

HA! DIE HEEFT DE SATANSBOLETEN WEGGEJAAGD, HMM? GNEHEHEH, NOU KAN IK HEM EINDELIJK UITPROBEREN!
GNEHEHEHEH! DAT WORDT GRUWELIJK...HOEIOEIOEI, WAT EEN SLACHTING WORDT DAT!!

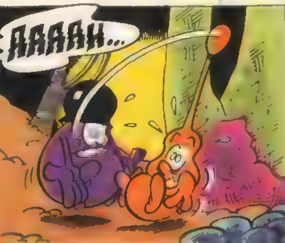

MEUSJROEM... DIT IS HET GEBIED VAN GIFTIGE VLIEGENZWAM ZOUDEN WE NIET...
PFAH! ZIE JIJ GEVAAR? IK NIET. ALLES IS TOCH PRACHTIG RUSTIG?!

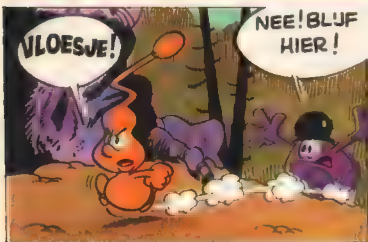

!!
!!

HOLAAAA!
3A

OEPS! ZE HEBBEN D'R EEN NEERGESLAGEN!
iiiii

VOELT U ZICH NIET GOED? KALM MAAR . LAAT UW TONG EENS ZIEN... ZEG 'NS "AAAA"...

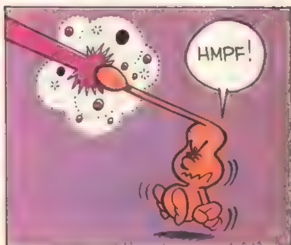

AAAAH...

VLOESJE!
NEE! BLIJF HIER!

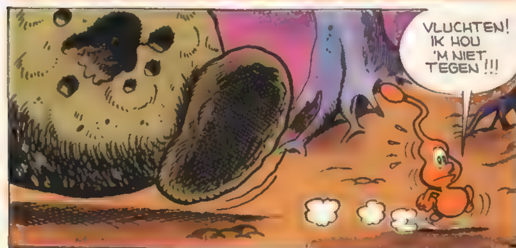

SLIK?!
KOM! RENNEN! VLUCHTEN! GAUW!
iiiii
3B

vervolg

HARGNOK!
WAAAH!

HMPF!

ARG!
4A

VLUCHTEN! IK HOU 'M NIET TEGEN !!!

HEHEHEH!
ONOVERWINNE-LIJK! M'N DROGE MODDERCHAM-PIGNON KAN **ALLES** AAN!!

ZELFS DAT OPDON-DERTJE KON NIKS DOEN! IK BEN DE MACHTIGSTE VAN HET WOUD!!

NIKS TEGEN TE BEGINNEN! 'N AFSCHUWE-LIJK MONSTER!!
4B

HARGNO

AAH!
POK!

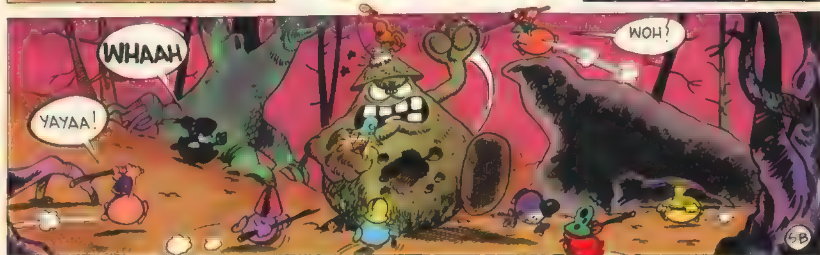

VLOESJE!! ZE IS GEVANGEN!

HIHIHI! HIJ MAAKT ER CHAMPIGNON-SOEP VAN!
5A

WE MOETEN 'M MET STOKKEN KLEINKRIJGEN! EEN ANDERE MANIER ZIE IK NIET!
MA...

NIET ZEUREN... DOÉN! JIJ SLAAT 'M OP Z'N TEEN EN IK MEP 'M OP Z'N KOP!!
OKEE!

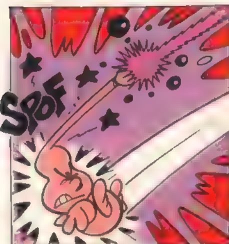

ZIE JE DAT ?!
WAT DAPPER!
WE MOESTEN ONS SCHAMEN!
WE MOETEN HELPEN!
KOM OP DAN!!

WHAAH
WOH!
YAYAA!
5B

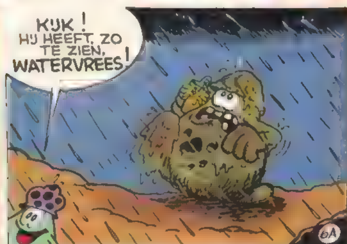
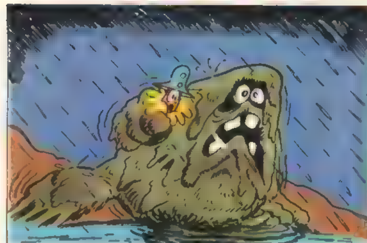
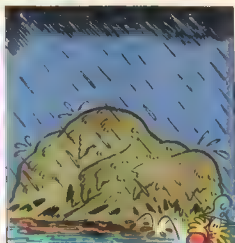
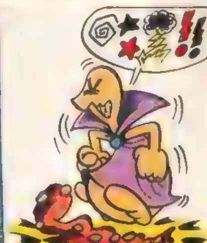
vervolg

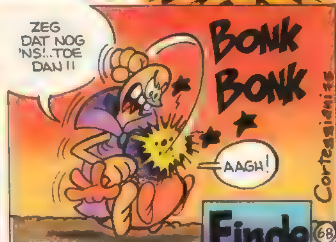
HARGKOK
AARGH!
MEUSJROEM!
PAS OP!

!!!!

SPOF

BROMBLOM

NEE!... GEEN REGEN!

KIJK! HIJ HEEFT, ZO TE ZIEN, WATERVREES!

PASOPPASOPPASOP...IK MOET ME NIET ZO OPWINDEN! DA'S BAR SLECHT VOOR ME!..

ALS JE JE SLECHT VOELT MOET JE EEN MODDERBAD NEMEN!

ZEG DAT NOG 'NS!..TOE DAN!!
BONK
BONK
AAGH!
Cortegianis
Einde

Met Tempo, schrijft je eindelijk zoals het je zint!

Je schrijft "piano"

TEMPO

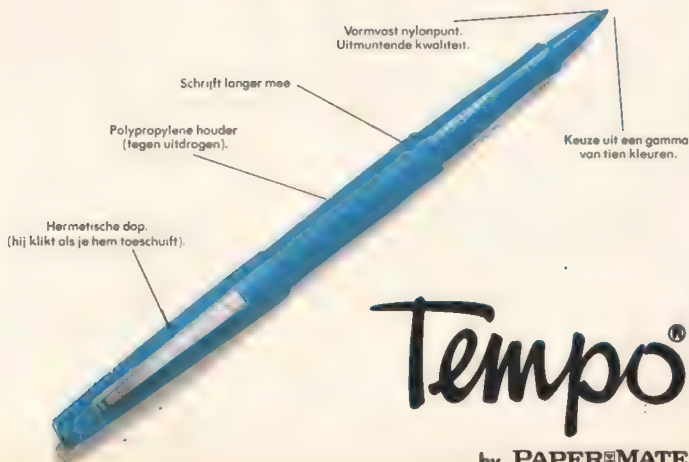
Je schrijft "allegro"

Tempo

Je schrijft "fortissimo"

TEMPO

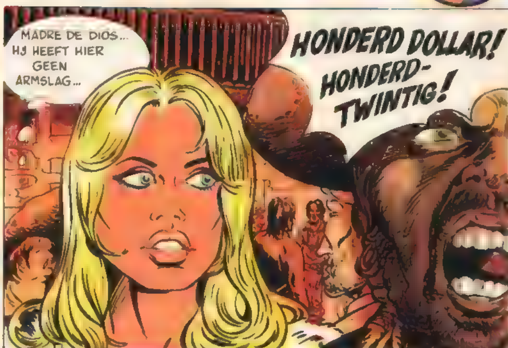
...steeds met 'n zelfde Tempo!

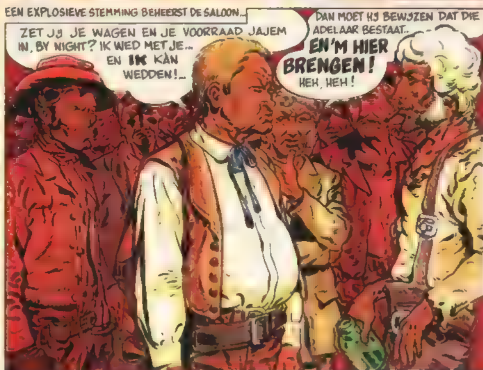
Navaho Kid

DIE WAPENPIKKER...

MADRE DE DIOS... HIJ HEEFT HIER GEEN ARMSLAG...
HONDERD DOLLAR! HONDERD-TWINTIG!

IK SPUUG OP JULLIE POEN!...
SPLFT!...

EEN EXPLOSIEVE STEMMING BEHEERST DE SALOON...
ZET JIJ JE WAGEN EN JE VOORRAAD JAJEM IN, BY NIGHT? IK WED MET JE... EN IK KAN WEDDEN!...
DAN MOET HIJ BEWIJZEN DAT DIE ADELAAR BESTAAT... EN'M HIER BRENGEN! HEH, HEH!

HOU JE KOP, IDIOOT!!

MAAR EEN FRACTIE VAN EEN SECONDE LATER...
SHUT UP, WILDE! BEMOEI JE NIET MET WAT JE NIET AANGAAT!!!

strijd om de witte vleugels

MASSON • BROUYÈRE

wordt vervolgd

SAMMY

EEN HELE TIJD LATER ...

KRIIIIIIIII
BROOMMBROOOO
?!

AIJ, AIJ! DAAR BEGINT 'T GEDONDER!
BROOMM

BAAS! HEE, BAAS!!

TWEE TANKS! KOMEN HIER RECHT OP AF!
DAT ZEG JE OM ME TE PLAGEN, HÈ?... JA, HÈ!...

NIKS! LUISTER DAN!
ALS ZE TE DICHTBIJ KOMEN, ZIJN WE DE BOKNAK!...
KRIIIIIIII

22A

WE MOETEN ZE ZO VER MOGELIJK BIJ DIE TOREN WEG HOUDEN! ÉÉN GRANAAT DAARIN BETEKENT DE CATASTROFE!
HOE WOU U ZE TEGENHOUDEN? MET ONZE PROPPENSCHIETERS?
KRIIIII

WEET IK VEEL! MAAR ALS WE ZE NIET TEGENHOUDEN MAAKT DE EMIR ONS KOUD. OPPASSEN NOU...
KRAAA

DAARZO!

STOP!
KRIIIIIII

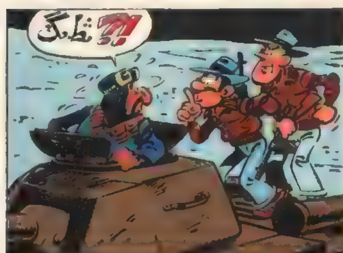
22B

heibel in de woestijn

BERCK • CAUVIN

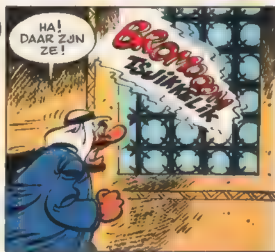
vervolg

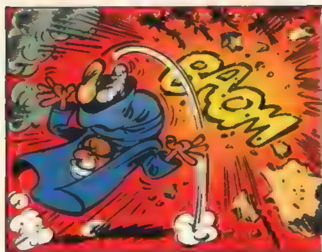
SAMMY

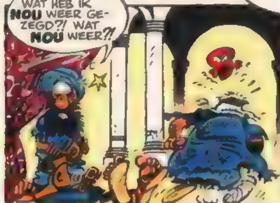

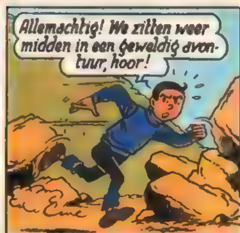

wordt vervolgd

TOFFE TIKO

EEN VOLLEDIG SUSKE EN WISKE VERHAAL

Een poster met een volledig "Suske en Wiske" verhaal in nagenoeg 300 beelden, dat nooit in de handel komt.

U kunt het verwerven door 24 Zip omslagen of 48 Zip Junior omslagen met een briefje van 20 fr (voor de verzendkosten) te sturen naar General Chocolate - Promotiedienst, De Beukelaer - Pareinlaan te 2410 Herentals.

ZIP

je geniet er "langer" van

NOVESIA
De Beukelaer

Koncept

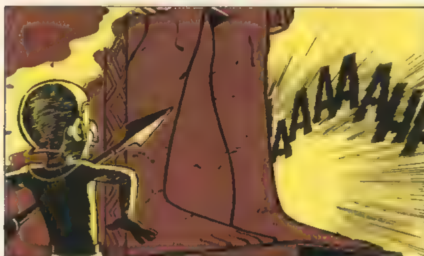
PAPYRUS

EH... MISSCHIEN IS 'T KHA, DE GEDRESSEERDE JAKHALS VAN DE FARAO... OF EEN WILDE KAT...

IK KIJK WEL!

!

AAAAAAH

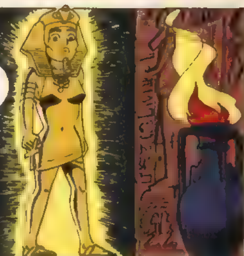

WAT IS ER?

PAHERI!

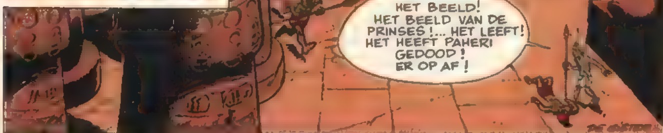

D...DOOD!

DOODSBANG KIJKT DE WACHT OM ZICH HEEN EN BLIJFT DAN INEENS MET WIJDOPEN OGEN NAAR ÉÉN PLAATS STAREN...

H... HET BEELD VAN DE PRINSES! BIJ ALLE GODEN!!

ALARM!

!
HET BEELD! HET BEELD VAN DE PRINSES!... HET LEEFT! HET HEEFT PAHERI GEDOOD! ER OP AF!
DE GIETER

DAAR IS 'T AL! KIJK MAAR!
23

DE HEER VAN DE DRIE DEUREN

DE GIETER

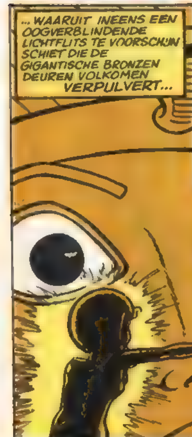

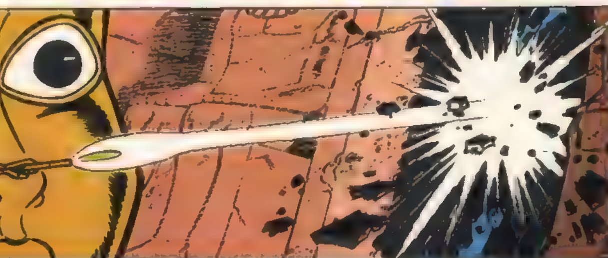

Teng wil meer over Laurens te weten komen, en dringt in een huis van diens vriend binnen...

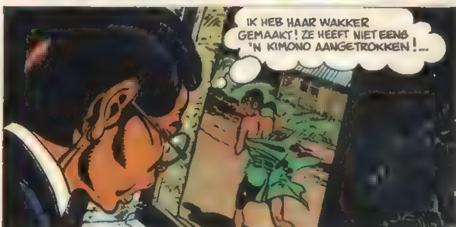
archie cash

HET RIJK DER RATTEN

MALIK • *BROUYÈRE*

wordt vervolgd

PLANT 'N KNOL

Oplossingen der smurfen

① DE STERREN
De arme Smurf ziet vooral **rode** sterretjes !

② DE DOOLSMURF
Ingang nr. 3 was de goede.

③ DE OPTELSMURF
Zo had je het kunnen doen :

```
 252
 423
 551
----
1226
```


④ DE TEKENING
Over jouw tekening is de Grote Smurf vast wèl tevreden !...

RUBRIEK KLASSIEK

VOLGENDE WEEK :

- **GAFFEL en GITAAR in een compleet 10-pagina verhaal : " DE GOUDEN ENGELEN " !**
- **LANGE AFLEVERINGEN van : AYMONE, JERRY SPRING, ARCHIE CASH, NAVAHO KID**
- **ONS INTERVIEW !**
- **LACHEN met AGENT 212, BOLLIE en BILLIE en de SMURFEN !**

LAAT DAT NUMMER NIET LOPEN ! !

UITGEVERIJ JEAN DUPUIS, N. V. - Industriestraat 13, Sittard.
Livornostraat 97, 1050 Brussel.